

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collatie van P. Cornelius Hazart Priester Der Societeyt Jesv

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1662

§. III. Derde Deel. Handelende van t`gheven des lichaems, ende des
bloedts.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71405)

ende wijn en hebben niet sulcx. Al dat g'hebben/
 is/te bereekenen het lichaem/ ende bloet Christi,
 dat hadde oock het Manna: Hier upt beslypte ick/
 dat het gheboelen der Ghereformeerde, niet be-
 staen kan: Want Christus verskert de Joden/
 dat de spijse/die hy haer geben sal/edelder/ ende
 upnemender is als het Manna: Maer indien de
 leere der Ghereformeerde warachtich is / de spij-
 se/die hy gegeven heeft/en is niet edelder / noch
 upnemender als het Manna, maer contrarte:
 Ergo het gheboelen der Ghereformeerde, en kan
 niet warachtich sijn. Wy moeten dan onderfoe-
 ken wat datter meer is/in de spijse/ die Christus
 hier belooft te geben/ als in het Manna gheweest
 is; welck spijse Christus wilde stellen / tot een
 meerder teeken van sijne macht/ als het teeken
 dat Moyles hadde ghegeben aen de vaders in de
 woestijne.

§. III.

DERDE DEEL.

Handelende van t'gheven des lic-
 haems, ende des bloedts.

OM dat Christus, soude thoonen/ dat hy de
 spijse / die hy beloofde/ stelde teghen het
 Manna, als een meerder teeken / dan het
 Manna gheweest hadde; oversulcx dat hy wilde
 boldoen aen den Eysch bande Joden / die hem
 een nienty teeken hadden ghebraght / soo be-
 gint hy sijnen discours met dese woorden:

V. 49. Vwe vaders hebben het Manna ghe-eten in de
 woestijne. ende sijn gestorven. Als willende seggen:
 Dit was het teeken dat Moyles gaf,

E 2

V. 50.

V. 50. Dit is het broodt uyt den hemel ghedaelt, op dat, soo ymant daer van sal ghe-eten hebben, hy niet en sterue.

V. 51. Ick ben het levende broodt, die uyt den hemel gedaelt ben.

V. 52. Soo wie van dit broodt sal ghe-eten hebben, sal in eeuwicheyt leven. Ende het broodt, dat ick gheven sal, is mijn vleesch voor het leven der werelt. **Als wilsende segghen: Ghylieden hebt van my berepcht een nieuwt tecken: dat is mijn tecken/ het gheven mijns vleeschs.**

Hier op begosten de Joden te twisten onder malkanderen/ende te segghen: Hoe kan dese ons sijn vleesch geven om t'eten? wat doet Christus? hy en gheeft gheene antwoorde op dese vraghe: niet wonder: want sy hadden het mirakel gesien bande vermenichbuldinge der brooden, soo was het dan ongherpint te vraghen: Hoe kan hy dat doen? Christus dan/sonder hier op te antwoorden/om dat de sake haer selden uyt wees: hy gaet enckelijck boozt in sijnen discours / ende seght:

V. 54. Ten sy dat ghy sult ghe-eten hebben het vleesch vande sone des menschs, ende gedroncken sijn bloedt, ghy en sult gheen leven in u hebben.

V. 55. Die mijn vleesch eedt, ende mijn bloedt drinkt, heeft het eeuwich leven: ende ick sal hem opwecken ten uystersten daghe.

V. 56. Want mijn vleesch is waerlijck spijs, ende mijn bloedt is waerlijck dranck.

V. 57. Die mijn vleesch eedt, ende mijn bloedt drinkt, blijft in my, ende ick in hem.

Merckt hier ten eersten, hoe dickwils/ ende op hoe beelderley manieren/ dat Christus dit aen de Joden soeket in te stampen/ niet alleen om dat syt wel souden batten/maer oock om dat sy het baselijck souden gelooben.

**Indien hy nu / dooz vleesch, en bloedt, hadde willen verstaen hebben / broodt, ende wijn, sijnde teekenen sijns lichaems, ende bloedts, wat noot dit
soo**

soo dickwils r'herhalen? waer toe dat soo inges-
tampt in de herten der Joden? want dit was
heel licht om vatten/ende niet swaer om geloof-
ben. Dat broodt, ende wijn, tekenen sijn van sijn lie-
haem en bloedt.

Merckt ten tweeden, dat Christus niet en seyt:
De spijse/ die ick u gheven sal/ is broodt/ ende
den dranc is wijn; maer heel contrarie: De spij-
se, die ick u gheven sal, is mijn vleesch, en den dranc, is
mijn bloedt.

Seght ghy noch eens/ dit is figuerlijcker wij-
se te verstaen: Ick segghe noch eens/ dat yet fi-
guerlijcx/ noch swaer om verstaen/ noch moepe-
lijck om gelooben is/ ende soo Christus hier soo-
dantghe maniere gebuyekt/ dat men booz de
ooge kan sien/ dat hy spreeckt van eene sware/
ende moepelijcke sake/ soo en spreeckt hy niet
van yets figuerlijcx/ ofte oneygentlijcx.

§. I V.

VIERDE DEEL.

Handelende van het murmureren
der Ioden, ende der discipelen;
ende vande antwoorden Christi.

Niet teghensstaende dat Christus niet soo
klare woorzen hadde ghesproken/ ende
niet alleen sijn beste ghedaen/ om de Jo-
den (eensdeels met het mirakel der brooden/
eensdeels met te thoonen dat hy Gode was) wijs
te maeken / dat hy sijn vleesch / ende bloedt
kost gheben; maer oock dat hy r'metter daet
soude gheben: soo ist nochtans / dat sy seyden: